

Формуляр за кандидатстване за допълващо финансиране по ПРЧР 2021-2024 към стратегия за ВОМР на МИГ

(Приложение към СВОМР, съгласно чл. 17, ал. 2 на ПМС 494/2024 г.)

Програма "Развитие на човешките ресурси" 2021-2027 (ПРЧР)

МИГ може да включи в СВОМР една или повече от следните 5 допустими мерки по ПРЧР:

1. **Подобряване на достъпа до трудова заетост и активиране за включване на пазара на труда** (*Дейности по Специфична цел 1 на Приоритет 1 на ПРЧР*):
2. **Подкрепа за развитие на предприятията от социалната икономика** (*Дейности по Специфична цел 1 на Приоритет 1 на ПРЧР*)
3. **Активен живот на възрастните хора в пенсионна възраст и остаряване в добро здраве** (*Дейности по Специфична цел 4 на Приоритет 1 на ПРЧР*)
4. **Насърчаване на социално-икономическата интеграция на маргинализираните общности като ромите** (*Дейности по Специфична цел 2 на Приоритет 2 на ПРЧР*)
5. **Подобряване на достъпа до трудова заетост и активиране за включване на пазара на труда на младите хора** (*Дейности по Специфична цел 1 на Приоритет 3 на ПРЧР*)

Към една Стратегия за ВОМР могат да бъдат планирани **максимум 5 мерки** със съответните дейности към тях с допълващо финансиране от ПРЧР. Включването на всички допустими 5 мерки, изброени по-горе, не е задължително и следва да се съобразено с местните нужди и проблеми. МИГ, които обхващат територии от Югозападен регион (регион в преход) и от друг регион от ниво 2 (слабо развит регион) планират отделни мерки за отделните региони. Във връзка с това, само тези МИГ могат да включат повече от 5 броя мерки в стратегиите.

Подробна информация за мерките, бюджета, допустимите дейности към всяка от тях, целевите групи, индикаторите и бенефициентите е представена в Указанията на УО на ПРЧР по чл. 10, ал (1) от ПМС 494/30.12.2024 г.

ВАЖНО: Кандидатите следва да спазват всички условия и инструкции на УО на ПРЧР, посочени в Указанията и в настоящия формуляр, при попълване на информацията.

Информацията по-долу се попълва толкова пъти, колкото мерки са избрани.

1. **Наименование на мярката** (*Кандидатът изписва името на избраната от посочените 5 допустими мерки по ПРЧР*)

ПРЧР 01 Подобряване на достъпа до трудова заетост и активиране за включване на пазара на труда

2. Цел на мярката (до половин страница)

- 1. Формулира се целта специфично за всяка мярка, не се повтаря само мярката или допустимите дейности, формулирани от УО на ПРЧР.*
- 2. Посочва се обосновка за избора на мярката и анализ за необходимостта от мярката на територията на МИГ, с описани конкретни местни специфики и обстоятелства*

2.1. Цел на мярката:

Осигуряване на трудов ресурс за икономиката на територията на МИГ „Бяла Слатина“ чрез използване на нейния потенциал за работна ръка.

2.2. Обосновка и анализ за необходимостта от мярката:

Равнището на безработица за община Бяла Слатина, която изцяло съвпада с територията на МИГ „Бяла Слатина“, изчислено като дял на регистрираните безработни лица в бюрата по труда, към икономически активното население на възраст между 15 и 64 г. отбелязва почти двойно намаление за периода 2014 – 2020 г. – от 38,13% на 22,92%. Въпреки това, нивото на безработица е доста по-високо от средното за област Враца – 11,41% и от средното за страната -4,3%.

През анализирания период - 2017-2023 г. равнището на безработицата намалява със 7,67%, което е доста по-малка стойност, отколкото за периода 2014-2020 г., когато спада е с 14,8%. Тоест равнището на безработицата към 2023 г. е 20,19%, тоест нивото на безработицата в общината продължава да се запазва със 7,79% по-висока от тази за областта (12,4% за област Враца към 2023 г., по данни на НСИ), и с цели 15,89% повече, отколкото за страната (4,3% за България към 2023 г., по данни на НСИ).

От профила на продължително безработните лица на територията е установено, че с най-висок процент към 2017 г. от всички продължително безработни лица с/без квалификация, са безработните без специалност и професия - 70,2%. През 2020 г. броят им намалява, но дела от общия брой на безработните по квалификация продължава да е най-висок - 68,9%. През 2023 г. броят на продължително безработните без квалификация се покачва, като делът им от общия брой достига до 74,3%.

По критерии „Образователно равнище“ най-ниско е нивото на продължително безработните висшисти, като стойностите се движат в порядъка от 4,0% през 2017 г. до 3,1% през 2023 г., т.е. безработицата при висшистите намалява. По ниво на продължително безработните лица, след завършилите висше образование, се нареждат завършилите основно образование, чиито процент варира от 10,5% през 2017 г. до 11,4% през 2023 г., т.е. техния брой се покачва. При продължително безработните със средно образование (вкл. средно специално образование), процентите се движат в диапазона 34,2% през 2017 г. до 30,6% през 2023 г., което показва намаляваща безработица при тази група. В най-висока степен по показател „Трайно безработни“ са лицата с начално и по-ниско образование, с дял от 51,3% през 2017 г. до 54,9% през 2023 г., т.е. броят им се покачва.

Броят на продължително безработните във всички образователни степени до 2021 г. намалява, но през 2022 г. и 2023 г. броят на продължително безработните с начално и по-ниско образование рязко се покачва. Най-нисък е броят на продължително безработните с висше образование. В групите хора от повечето образователни степени броят на продължително безработните намалява, като следва да се предприемат необходимите мерки

тази тенденция да се запази и да продължи, както и да се предприемат действия за намаляване на продължително безработните с начално и по-ниско образование. Практиката показва, че образованието и развитите умения са сред най-значимите фактори за подобряването на пазара на труда. Общините с висок дял на хората с основно и по-ниско образование постигат най-бавен ръст на заетостта, или дори - забавят процеса.

Безработните лица по рискови групи цялостно са много малък брой, спрямо общия брой на безработните и заемат нисък процентен дял. Най-голям брой са безработните с намалена работоспособност с дял от 6,9% през 2017 г. и 5,9% през 2023 г. Следващи по брой са безработните майки с деца до 3 г., които заемат дял от 1,6% през 2017 г. и 1,3% през 2023 г., а най-малък дял заемат безработните самотни родители - 0,4% през 2017 г., до 0,1% през 2023 г. Макар очевидния спад в броя на безработните по рискови групи, те са уязвима група, която не може да бъде пренебрегната.

Най-голяма концентрация на работна сила на територията на МИГ „Бяла Слатина“ се наблюдава в третичния сектор „търговия и услуги“, което е тенденция и в национален мащаб. Липсата на възможности за заетост е основният фактор за ниската активност на работната сила, високата безработица и ниските доходи в община Бяла Слатина. Налице е и слабо разпространение на гъвкавите форми на заетост, които са „буфер“ при непостоянно търсене на труд. Ограниченото им използване е и поради факта, че част от работодателите все още предпочитат „гъвкавостта“ на сивата икономика.

Според данните от последното преброяване, налице са и значителни различия по отношение на участието на пазара на труда на лицата от различните етнически групи. Най-висока е била заетостта във възрастовата група между 15 и 64 навършени години при българската етническа група. Коефициентът на безработица е бил най-висок сред лицата от ромската етническа група, което е и една от причините за трудова миграция (основно сезонна) на това население извън пределите на България. Сред ромската етническа група в община Бяла Слатина е регистриран и най-високият относителният дял на икономически неактивното население.

Според информацията от Проучване и Анализ на природно-географските, социално-икономическите, демографските, инфраструктурните и културно-историческите характеристики на територията на Местна инициативна група „Бяла Слатина“ като цяло за безработицата на територията на Местна инициативна група „Бяла Слатина“ може да се каже, че тенденциите са положителни, към намаляване т. VI.2 (стр.98).

Съгласно раздел IX. Изводи, тенденции и препоръки на анализа: „Тенденцията по отношение на заетостта и безработицата е, че се регистрира намаляване в безработицата последните години и повишаване на заетостта. Следва обаче да не се спират дейностите свързани с намаляване безработицата и повишаване заетостта, тъй като безработицата все още е сравнително висока за територията (стр.185).“

Предвид идентифицираните проблеми, описани в анализа, с изпълнението на дейностите по настоящата мярка, следва да се постигне:

- активиране на възможно най-голям брой безработни (особено трайно безработни) и неактивни лица за участие на пазара на труда;
- окуражаване на работодателите да наемат лица, които са били безработни и са получили необходимата помощ и квалификация за пълноценно участие в местната икономика;
- понижаване на нивата на безработица на територията на МИГ „Бяла Слатина“.

3. Целева група/и и идентифицираните техни проблеми, които мярката ще решава (посочват се целевите групи по конкретната мярка като се съобразяват с допустимите целеви групи от таблица 1 в Указанията, посочва се техният индикативен брой, характеристики, както и идентифицираните техни местни проблеми и потребности, които мярката адресира):

3.1. Целеви групи:

- Безработни, вкл. продължително безработни;
- Неактивни лица;
- Лица в неравностойно положение, хора с увреждания;
- Лица с основно и по-ниско образование и/или без квалификация;
- Мигранти.

3.2. Брой:

Представителите на целевите групи от територията на МИГ по мярката са 3000 безработни и неактивни лица.

3.3. Характеристики на целевата група:

Целевите групи по мярката се характеризират с висок устойчив дял на регистрираните лица без квалификация – 74,3% (към 2023 г.) (70,8% към 2021 г.). Регистрираните безработни с работническа професия са 13,8% (към 2023 г.) (16,0% към 2021 г.), а специалистите са едва 11,7% (към 2023 г.) (13,1% към 2021 г.).

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина, структурата на безработните лица през 2021 година по образователен признак е следната:

- с висше образование - 65 лица;
- със средно образование – 638 лица;
- с основно образование – 175 лица;
- с начално и по-ниско образование – 945 лица.

По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – Бяла Слатина, структурата на безработните лица през 2023 година по образователен признак е следната:

- с висше образование - 42 лица;
- със средно образование – 410 лица, в т.ч. средно специално образование - 298 лица;
- с основно образование – 153 лица;
- с начално и по-ниско образование – 736 лица.

Това показва, че за лицата без квалификация ще е много по-трудно да намерят работа през новия планов период 2021 – 2027г., когато очакваните технологични промени и иновациите във всички сфери на икономиката ще изискват висококвалифицирана работна сила. Неблагоприятната професионална структура и влошените шансове за намиране на подходяща работа и трайна заетост, особено на лицата без квалификация, сериозно ще се отразяват на доходите на голяма част от населението и ще забавят социално-икономическото развитие на територията на МИГ.

Коефициентът на безработица е бил най-висок сред лицата от ромската етническа група, което е и една от причините за трудова миграция (основно сезонна) на това население извън

пределите на България. Сред ромската етническа група в община Бяла Слатина е регистриран и най-високият относителният дял на икономически неактивното население.

3.4. Идентифицирани нужди и проблеми и как мярката ще допринесе за тяхното решаване:

От събраната от анализите и проучвания информация за безработицата на територията на МИГ „Бяла Слатина“ се идентифицира и основната нужда на целевите групи по мярката - специален акцент трябва да се постави на повишаването на равнището на професионалната подготовка на човешките ресурси, като се прилагат всички форми на информиране и обучение, целящи повишаване равнището на квалификация и преквалификация на човешкия фактор. В допълнение, следва да се подкрепят и работодателите, за да наемат на работа безработни лица, които са повишили своята квалификация и са започнали активно да търсят работа.

4. Допустими типове бенефициенти за изпълнение на мярката *(посочват се допустимите типове кандидати и партньори (ако партньорството е приложимо по конкретната мярка), като се съобразяват с допустимите бенефициенти от Таблица 1 в Указанията. Не се посочват поименно, освен ако не са община.)*

4.1. Допустими кандидати:

- Работодатели;
- община Бяла Слатина;
- неправителствени организации.

Допустимите бенефициенти (кандидати и партньори) следва да са със седалище и да извършват дейността си на територията на МИГ „Бяла Слатина“, при спазване на териториалното приложение на подхода ВОМР съгласно чл. 3, ал. 1 на ПМС 494 от 30.12.2024 г. Допустими бенефициенти са общини в обхвата на селските райони, които имат седалище в съответния областен град (общини Тунджа, Марица, Родопи и Добричка).

Кандидатите следва да отговарят на условията за бенефициент, определени в ЗУСЕФСУ и в приложимата под-законова нормативна уредба, на условията, определени от УО в поканата за подбор на СВОМР, както и на ПРЧР 2021-2027 г.

4.2. Допустими партньори (ако е приложимо):

Партньорствата по проектите в изпълнение на мярката са възможни, но не са задължителни. Партньорите като вид организации трябва да съвпадат с тези, които са определени в т. 4.1.

5. Допустими дейности, конкретно необходими за реализация на мярката *(Тук се описват всички дейности, които се планира да бъдат изпълнени с мярката, спрямо потребностите на целевите групи. Допустимите дейности са посочени в т. 5. „Допустими дейности по специфичните цели от ПРЧР“ в Указанията)*

Допустими по мярката са следните дейности, които се извършват на територията на МИГ „Бяла Слатина“:

А. Дейности за активиране, мотивиране и включване в заетост на неактивни и безработни лица, в т.ч. продължително безработни:

- идентифициране, активиране, трудово консултиране и професионално ориентиране, мотивиране на неактивни лица за включване на пазара на труда, както и за регистрация в Дирекция „Бюро по труда“ на Агенция по заетостта.

Идентифицираните неактивни лица могат да бъдат включвани в различни видове обучения, съобразно техните потребности, които бенефициента е анализирал.

За продължително безработните лица (безработни над 12 месеца) могат да се предвидят дейности, като например, за преодоляване на липсата на квалификация, навици, мотивация за работа, в т.ч. мотивиране, професионално ориентиране; професионално обучение, обучения за придобиване на ключова компетентност, обучение по време на работа и др.

Б. Дейности за подобряване конкурентоспособността на уязвимите групи на пазара на труда чрез повишаване на уменията, компетенциите и професионалната квалификация с отчитане на регионалните възможности на пазара на труда и икономиката:

- обучения за придобиване на дигитални умения, умения, свързани със зеления преход, професионална квалификация, ключови компетенции и др., съобразени с индивидуалните характеристики на лицата от целевите групи и съобразени с потребностите на работодателите от квалифициран работна сила, която да наемат.

Мярката може да включва дейности в подкрепа на по-възрастните неактивни и безработни лица, за адаптиране към промените и към работодателите, чрез преквалификация, придобиване на нови умения, вкл. „зелени“ и дигитални, и предоставяне на нови възможности за заетост.

Обученията могат да бъдат насочени към придобиване и развитие на умения и компетентности, необходими във връзка с бъдещето на труда (тип „soft skills“ и преносими умения), по-специално: организационни умения, вкл. работа в екип, разрешаване на проблеми, управление на времето и др.

В. Дейности за целенасочена подкрепа за осигуряване на заетост, вкл. чрез трудово консултиране, кариерно ориентиране, обучение на работното място, субсидирана заетост:

- Работодателите-бенефициенти или партньори могат да получат стимули за разкриване на нови работни места и субсидии за възнаграждения при включване в заетост на хора в неравностойно положение, в т.ч. лица с увреждания, продължително безработни, активирани неактивни лица, безработни или неактивни лица с по-ниско от средното образование, вкл. чрез финансиране на ментори за тях за улесняване на включването им в устойчива заетост.

Не е допустимо в една мярка и един проект да се включи само дейност за предоставяне на субсидирана заетост.

Видовете дейности отговарят на принципа „Ненанасяне на значителна вреда“, тъй като не се очаква да имат значително отрицателно въздействие върху околната среда поради тяхното естество. Видовете действия ще бъдат в съответствие с принципите, залегнали в Хартата на основните права на ЕС (ХОП) и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ).

Допустимите разходи се определят на база изискванията на глава 5, раздел I от ЗУСЕФСУ, разпоредбите на Регламент № 2018/1046, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС) 2021/1060 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027. На основание чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕФСУ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ . При прилагане на опростено отчитане на разходите се спазват разпоредбите на чл. 55. от ЗУСЕФСУ и чл. 53, 54 в), чл. 56 и чл. 94(2) от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент.

Неизчерпателен списък на типовете допустими разходи:

- разходи за възнаграждения;
  - разходи за командировки;
  - разходи за закупуване на материали и консумативи;
  - разходи за дълготрайни материални активи- разходи за закупуване на обзавеждане и оборудване, когато тази покупка е крайно необходима за постигане на целта на операцията, или тези вещи са напълно амортизирани по време на операцията или закупуването им е най-икономичният вариант – *следва да се обоснове и аргументира необходимостта от тези разходи;*
  - разходи за строително – монтажни работи (ако е приложимо за конкретната мярка);
  - разходи за обучения;
  - разходи, произтичащи от договори за изработка/услуга или договори за поръчка, по реда на ЗЗД, пряко свързани и необходими за изпълнение на проектните дейности (например: за обучения, за наем на зали, за организиране на събития, за изготвяне на анализи и проучвания, за разработване на програми и др.);
  - разходи за застраховка;
  - разходи за видимост, прозрачност и комуникация, като същите задължително са част от допустимите разходи за организация и управление;
  - разходи за организация и управление;
- В СВOMP следва да бъдат включени видовете разходи, които отговарят на включените дейности по съответната мярка.

Недопустими разходи:

- разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута, с изключение на случаите на предоставянето на финансова подкрепа чрез финансови инструменти;
- възстановим данък върху добавената стойност;
- разходи за държавни и/или общински такси.
- разходи за закупуване на моторни превозни средства,
- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти;

- лихви по дългове, освен във връзка с безвъзмездни средства, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови трансакции;
- разходи за закупуване на земя и недвижимо имущество, както и закупуването на инфраструктура;
- закупуване на дълготрайни материални активи втора употреба;
- разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа.

Мерките по ПРЧР ще се изпълняват в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis и последващи изменения на нормативната уредба в областта на държавните и минималните помощи“.

6. Бюджет на мярката – (Посочва се общият бюджет на мярката; интензитет на финансовата помощ; финансови параметри за проектите (минимална, ако е приложимо, и максимална стойност). *Важно! Максималният размер на един проект не може да надвишава 400 000 лева. МИГ може да определи по-ниска максимална стойност за един проект.*)

6.1. Общ бюджет на мярката: 400 000 лв.

6.2. Интензитет: 100% безвъзмездна финансова помощ; ...% съфинансиране (ако е приложимо);

6.3. Минимална (ако е приложимо) стойност на проекта: 50 000 лв.;

Максимална стойност на проекта: 200 000 лв.

7. Очаквани резултати и индикатори от изпълнение на мярката (посочват се резултатите и индикаторите, които мярката се очаква да постигне в резултат от изпълнение на избраните дейности. Съгласно Таблица 1 от Указанията приложимите индикатори се цитират с имената им, без да се посочват стойности за тях.)

7.1. Индикатори за краен продукт:

- Безработни, вкл. продължително безработни;
- Участници в неравностойно положение;
- Неактивни;
- Малцинства (вкл. маргинализирани общности като ромите).

7.2. Индикатори за резултат:

- Участници, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа;
- Участници, които при напускане на операцията получават квалификация;
- Участници, които при напускане на операцията имат работа, вкл. като самостоятелно заети лица;
- Участници, които при напускане на операцията са придобили дигитални умения;
- Участници от малцинства, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа;
- Участници от малцинства, които при напускане на операцията получават квалификация или имат работа, вкл. като самостоятелно заети лица.

В смисъла на описаната на територията на МИГ ситуация резултатите, които следва да се постигнат с прилагането на мярката са:

- активиране на възможно най-голям брой безработни (особено трайно безработни) и неактивни лица за участие на пазара на труда;
- работодателите да наемат лица, които са били безработни и са получили необходимата помощ и квалификация за пълноценно участие в местната икономика;
- понижаване на нивата на безработица на територията на МИГ „Бяла Слатина“.

1. **Наименование на мярката** (*Кандидатът изписва името на избраната от посочените 5 допустими мерки по ПРЧР*)

ПРЧР 02 Активен живот на възрастните хора в пенсионна възраст и остаряване в добро здраве

2. **Цел на мярката** (*до половин страница*)

1. *Формулира се целта специфично за всяка мярка, не се повтаря само мярката или допустимите дейности, формулирани от УО на ПРЧР.*
2. *Посочва се обосновка за избора на мярката и анализ за необходимостта от мярката на територията на МИГ, с описани конкретни местни специфики и обстоятелства*

2.1. Цел на мярката:

Осигуряване на пълноценен трудов и социален живот на възрастните от територията на МИГ.

2.2. Обосновка и анализ за необходимостта от мярката:

През периода 2020 – 2022 година се запазва тенденцията на обезлюдяване и намаляване броя на населението на територията на МИГ „Бяла Слатина“ като от 19 230 човека през 2020г. неговият брой е намалял до 17 939 човека през 2022г. (населението е намаляло с 6,38%).

Демографското състояние на територията на МИГ „Бяла Слатина“ следва демографските тенденции на страната – застаряване и намаляване броя на населението. Възрастовата структура на населението в общината е влошена. Броят на децата и учениците на територията на МИГ „Бяла Слатина“ намалява в резултат на ниската раждаемост, отрицателния естествен прираст и тенденцията към миграция на родителите - преди всичко млади хора в активна трудоспособна възраст - към големите градове в страната.

Увеличава се броят на възрастното население. То е с най-голям дял на територията на МИГ. Най-малък е дялът на населението в под трудоспособна възраст.

Поради застаряването и намаляването на броя на населението, дялът на възрастните хора спрямо всички останали се увеличава. При запазване на интензитета на регистрираните демографски процеси това явление ще се запази и ускори. В общинския център и в отдалечените населени места проблем за възрастните хора е тяхното интегриране в обществения живот и осигуряването на по-благоприятна среда за активен живот на местно ниво. В голямо предизвикателство се превръща и поддържането на тяхното здраве на в добро състояние. Затова една от препоръките в изготвения анализ на територията е, че е целесъобразно и обосновано възрастните хора да бъдат подкрепени чрез интервенции, финансирани от ПРЧР 2021 – 2027г.

По показател „Възраст“ за 2021 година структурата на безработните лица в общината е следната:

- До 29 г. - 203 човека, или 11,2 %;
- От 30 до 34 г.- 200 човека, или 11,0 %;
- От 35 до 39 г. - 219 човека, или 12,0 %;
- От 40 до 44 г.- 219 човека, или 12,08 %;
- От 45 до 49 г.- 240 човека, или 13,2 %;
- От 50 до 54 г.- 225 човека, или 12,4 %;
- Над 55 г. -514 човека, или 28,2 %.

Безработицата може да се приеме като основен рисков фактор, свързан с доходите и стандарта на живот на хората в трудоспособна възраст. От групата на безработните най-засегнати са хората от 50 г. и над 55 годишна възраст, което показва, че лицата от горните възрастови групи са най-неконкурентни и най-трудно намират трудова реализация. Голяма част от безработните в тези групи са без квалификация или с работническа професия, с ниско ниво на образование.

През 2023 г. общия брой на безработните до 1 година лица на възраст над 55 години е 71 души, от които 55 са жени. Продължително безработните за период от 1 до 2 години лица във възрастовата група над 55 години са 55 души, от които 19 са жени. Безработните лица за период от над 2 години във възрастовата група над 55 години са 104 души, от които 47 са жени.

Безработицата на трудоспособните хора във високите възрастови групи се отразява негативно на качеството на живот на всички членове на семейството, особено на децата.

Застаряването и демографските проблеми ще стават все по-голяма пречка пред регионалното развитие на МИГ. За високата безработица на по-възрастните хора на територията на МИГ допринасят най-вече липсата на възможности за заетост, свитото

търсене на работна сила и освобождаването на персонал от отрасли, които ограничават своята дейност на територията на общината. Основна причина за големия брой трайно безработни в общината е тяхното ниско образование и квалификация, както и високата средна възраст на безработните, които трудно могат да се конкурират при заемането на свободни работни места с тези, които притежават по-висока квалификация.

На основание на получените и представени данни от извършените анализи на територията е направена препоръка, че е необходимо възрастните хора да бъдат подкрепени посредством стратегията с подходяща мярка за тяхното насърчаване в сферата на трудовата заетост обществения живот и т.н. Препоръките относно включването на мярката са направени в раздел IX. Изводи, тенденции и препоръки на Проучване и Анализ на природно-географските, социално-икономическите, демографските, инфраструктурните и културно-историческите характеристики на територията на Местна инициативна група „Бяла Слатина“ (стр.185).

Изпълнението на мярката ще подпомогне за трудовата реализация на хората над 55 г., както и за по-доброто социално включване на възрастните пенсионери, като се обърне и подобаващо внимание на подобряването на техния здравен статус.

- 3. Целева група/и и идентифицираните техни проблеми, които мярката ще решава** *(посочват се целевите групи по конкретната мярка като се съобразяват с допустимите целеви групи от таблица 1 в Указанията, посочва се техният индикативен брой, характеристики, както и идентифицираните техни местни проблеми и потребности, които мярката адресира):*

3.1. Целеви групи:

- Възрастни лица;
- Заети лица, в т.ч. наети и самостоятелно заети.

3.2. Брой:

Представителите на целевите групи от територията на МИГ по мярката са около 6000 лица на възраст над 55 г.

3.3. Характеристики на целевата група:

Целевите групи се характеризират с повишени нива на безработица – за работещите на възраст над 55г. и с повишен риск от изолация от обществения живот – за пенсионерите на територията на МИГ.

3.4. Идентифицирани нужди и проблеми и как мярката ще допринесе за тяхното решаване:

Необходимо е чрез стратегията за WOMP да се предоставят нови перспективи за повишаване на заетостта на възрастните хора и в публичния, и в частния сектор (трябва да се отчита, че общината ще продължи да функционира като силно социално-икономическо ядро с центробежен характер по отношение на новоразкритите работни места и по-атраktivното заплащане на труда.), като има се предложат възможности за професионална реализация.

В същото време, е необходимо и поддържането на активен живот на възрастните жители на територията на МИГ, като по този начин се повиши техния принос за обществото. Следва

да се подкрепя участието им в различни местни инициативи, в които те да се включват наравно с останалите хора. По този начин възрастните хора ще придобият желание и мотивация да полагат усилия за подобряване на живота на територията на МИГ „Бяла Слатина“ и превръщането ѝ в привлекателно място за живот. За активирането на възрастните хора е необходимо и предприемането на действия за поддържането на добро ниво на тяхното здравословно състояние. Това също е една от основните цели на мярката, като по този начин от една страна възрастните хора ще бъдат по-активни и ще допринасят за развитието на територията, а от друга страна ще се намали натискът върху здравната и социалната системи на територията на МИГ.

4. Допустими типове бенефициенти за изпълнение на мярката *(посочват се допустимите типове кандидати и партньори (ако партньорството е приложимо по конкретната мярка), като се съобразяват с допустимите бенефициенти от Таблица 1 в Указанията. Не се посочват поименно, освен ако не са община.)*

4.1. Допустими кандидати:

- Неправителствени организации;
- читалища;
- доставчици на здравни услуги;
- община Бяла Слатина;
- работодатели.

Допустимите бенефициенти (кандидати и партньори) следва да са със седалище и да извършват дейността си на територията на МИГ, при спазване на териториалното приложение на подхода ВОМР съгласно чл. 3, ал. 1 на ПМС 494 от 30.12.2024 г. Допустими бенефициенти са общини в обхвата на селските райони, които имат седалище в съответния областен град (общини Тунджа, Марица, Родопи и Добричка).

Кандидатите следва да отговарят на условията за бенефициент, определени в ЗУСЕФСУ и в приложимата под-законова нормативна уредба, на условията, определени от УО в поканата за подбор на СВОМР, както и на ПРЧР 2021-2027 г.

4.2. Допустими партньори (ако е приложимо):

Партньорствата по проектите в изпълнение на мярката са възможни, но не са задължителни. Партньорите като вид организации трябва да съвпадат с тези, които са определени в т. 4.1.

5. Допустими дейности, конкретно необходими за реализация на мярката *(Тук се описват всички дейности, които се планира да бъдат изпълнени с мярката, спрямо потребностите на целевите групи. Допустимите дейности са посочени в т. 5. „Допустими дейности по специфичните цели от ПРЧР“ в Указанията)*

Допустими по мярката са следните дейности, които се извършват на територията на МИГ „Бяла Слатина“:

- Дейности за насърчаване на възрастните хора за по-дълго участие на пазара на труда (мотивиране за работа, разясняване на възможностите за различни форми на труд, подпомагане за започване на надомна работа или работа от разстояние и др.), насочване към работодатели и помощ при кандидатстване за работа и др.
- Активиране на възрастните хора чрез насърчаване на активно социално поведение и доброволчество, инициране, организиране и включване в различни форми на участие в

местни инициативи или инициативи за взаимопомощ във връзка с актуални за възрастните хора проблеми.

- Дейности за осигуряване опазване на здравето чрез превенция на заболяванията и грижа за здравето, в т.ч. провеждане на информационни събития, обучение по първа помощ, бедствена готовност, психо-социална подкрепа, информиране за възможности за рехабилитация и поддържаща здравео активност и др., вкл. с активното участие на самите възрастни хора в организацията и провеждането на дейностите с цел ангажираност и активност.

Видовете дейности отговарят на принципа „Ненанасяне на значителна вреда“, тъй като не се очаква да имат значително отрицателно въздействие върху околната среда поради тяхното естество. Видовете действия ще бъдат в съответствие с принципите, залегнали в Хартата на основните права на ЕС (ХОП) и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ).

Допустимите разходи се определят на база изискванията на глава 5, раздел I от ЗУСЕФСУ, разпоредбите на Регламент № 2018/1046, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС) 2021/1060 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027. На основание чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕФСУ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ . При прилагане на опростено отчитане на разходите се спазват разпоредбите на чл. 55. от ЗУСЕФСУ и чл. 53, 54 в), чл. 56 и чл. 94(2) от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент.

Неизчерпателен списък на типовете допустими разходи:

- разходи за възнаграждения;
- разходи за командировки;
- разходи за закупуване на материали и консумативи;
- разходи за дълготрайни материални активи- разходи за закупуване на обзавеждане и оборудване, когато тази покупка е крайно необходима за постигане на целта на операцията, или тези вещи са напълно амортизирани по време на операцията или закупуването им е най-икономичният вариант – следва да се обоснове и аргументира необходимостта от тези разходи;
- разходи за строително – монтажни работи (ако е приложимо за конкретната мярка);
- разходи за обучения;
- разходи, произтичащи от договори за изработка/услуга или договори за поръчка, по реда на ЗЗД, пряко свързани и необходими за изпълнение на проектните дейности (например: за обучения, за наем на зали, за организиране на събития, за изготвяне на анализи и проучвания, за разработване на програми и др.);
- разходи за застраховка;
- разходи за видимост, прозрачност и комуникация, като същите задължително са част от допустимите разходи за организация и управление;
- разходи за организация и управление;

В СВОМР следва да бъдат включени видовете разходи, които отговарят на включените дейности по съответната мярка.

Недопустими разходи:

- разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута, с изключение на случаите на предоставянето на финансова подкрепа чрез финансови инструменти;
- възстановим данък върху добавената стойност;
- разходи за държавни и/или общински такси.
- разходи за закупуване на моторни превозни средства,
- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти;
- лихви по дългове, освен във връзка с безвъзмездни средства, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови транзакции;
- разходи за закупуване на земя и недвижимо имущество, както и закупуването на инфраструктура;
- закупуване на дълготрайни материални активи втора употреба;
- разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа.

Мерките по ПРЧР ще се изпълняват в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis и последващи изменения на нормативната уредба в областта на държавните и минималните помощи“.

6. Бюджет на мярката – *(Посочва се общият бюджет на мярката; интензитет на финансовата помощ; финансови параметри за проектите (минимална, ако е приложимо, и максимална стойност). Важно! Максималният размер на един проект не може да надвишава 400 000 лева. МИГ може да определи по-ниска максимална стойност за един проект.)*

6.1. Общ бюджет на мярката: 400 000 лв.

6.2. Интензитет: 100% безвъзмездна финансова помощ; ...% съфинансиране (ако е приложимо);

6.3. Минимална (ако е приложимо) стойност на проекта: 50 000 лв.;
Максимална стойност на проекта: 200 000 лв.

7. Очаквани резултати и индикатори от изпълнение на мярката (посочват се резултатите и индикаторите, които мярката се очаква да постигне в резултат от изпълнение на избраните дейности. Съгласно Таблица 1 от Указанията приложимите индикатори се цитират с имената им, без да се посочват стойности за тях.)

7.1. Индикатори за краен продукт:

Участници на 55 и повече години;

Заети лица, в т.ч. наети и самостоятелно заети.

7.2. Индикатори за резултат:

Участници на 55 и повече години, получили подкрепа чрез мерки за активен начин на живот;

Участници, които при напускане на операцията получават квалификация.

В смисъла на описаната на територията на МИГ ситуация резултатите, които следва да се постигнат с прилагането на мярката са:

- лицата на възраст над 55 г. са активно включени на пазара на труда и в местната икономика;
- намаляване на нивата на безработни лица на възраст над 55 г.;
- подобряване на здравето на възрастните хора на територията на МИГ „Бяла Слатина“;
- повишена социална активност и ангажираност на възрастните хора на територията на МИГ „Бяла Слатина“.